

KRAJOWA SEKCJA NAUKI

NSZZ

SOLIDARNOSĆ

ul. Waryńskiego 12, lok. A 221
00-631 WARSZAWA

☎/✉ (+48 22) 825 73 63

☎ (+48 22) 234 98 78

e-mail: ksn@solidarnosc.org.pl
<http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>

L.p. 04 /W/17

Warszawa, dn. 14 stycznia 2017

Szanowny Pan

Andrzej Duda

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ Solidarność zwraca się do Pana Prezydenta z prośbą o szczegółowe rozpatrzenie skutków wprowadzenia ustawy z dnia 16 grudnia 2016 roku o zmianie ustawy o instytutach badawczych oraz ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, w szczególności części dotyczącej instytutów badawczych. W trosce o losy pracowników zatrudnionych w instytutach uważamy, że celowym byłoby rozważenie przez Pana Prezydenta możliwości przekazania na mocy art. 122 ust. 5 Konstytucji przedmiotowej nowelizacji Sejmowi RP do ponownego jej rozpatrzenia lub rozważenie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego w celu zbadania jej zgodności z Konstytucją RP (art. 122 ust. 3 Konstytucji).

UZASADNIENIE

1. Nowelizacja eliminując konkursy na dyrektorów instytutów badawczych na rzecz decyzji ministra nadzorującego pozbawia pracowników instytutu wpływu na jego wybór.
2. Nowe, ustawowe wymaganie dotyczące proporcji składu rady naukowej instytutu dotyczące osób nie będących jego pracownikami powoływanych przez ministra nadzorującego, jak również wymaganie by przewodniczący rady wywodził się z kręgu osób wskazanych przez ministra, stwarzają u pracowników instytutów poczucie silnego zagrożenia, że osoby te nie znając dokładnie realiów instytutu, a jednakowoż posiadając szerokie kompetencje, mogą narazić interes instytutu, a przez to jego pracowników na istotne szkody.

3. Wymienione w p. 1 i 2 jw. nowe rozwiązania wprowadzają u pracowników instytutów daleko idącą niepewność, co do przyszłości ich miejsca pracy. Warto zwrócić uwagę, że zmiany dotyczą wszystkie instytuty, tymczasem jedynie te należące do Państwowych Instytutów Badawczych mogą, zgodnie z zapisami prawa liczyć na finansowanie zależne od decyzji danego ministra. Ustawodawca dokonując tak głębokich zmian w zarządzaniu instytutami zapomniał o równie istotnej, jeżeli nie najistotniejszej zmianie – nowych narzędzi finansowania instytutów. Praktycznie można byłoby wprost sugerować wprowadzenie wymogu wpisania tak zarządzanych instytutów do Państwowej Sfery Budżetowej, co mogłoby zapewnić odpowiednią stabilność ich działania. Stąd też wynika propozycja **rozważenia wprowadzenia tej zmiany na drodze ponownego skierowania ustawy do Parlamentu.**
4. Wydaje się, że nadmiernie restrykcyjne i nieproporcjonalne do potrzeb nowe, zawarte w przedmiotowej nowelizacji przepisy dotyczące powoływania dyrektorów bez konkursów, a także bez wymagań zawartych dotąd w przepisach o tych konkursach, a także rad naukowych złożonych z członków luźno związanych z instytutem mogą naruszać zasadę wolności badań naukowych zawartą w art. 73 Konstytucji RP.
5. Nowelizacja jest sprzeczna z zasadą proporcjonalności wyprowadzoną z art. 2 Konstytucji RP, który przewiduje demokratyczne państwo prawa urzeczywistniające zasady sprawiedliwości społecznej, a więc i regułę proporcjonalności w wykonywaniu władzy rozumianą tak, aby środki do jej sprawowania były stosowne do zamierzonych celów, a zwłaszcza odpowiadały poczuciu sprawiedliwości podległych władzy pracowników instytutów badawczych. Wprowadza się bowiem nieproporcjonalne do potrzeb rozwiązania zwiększające nadzór właściwych ministrów nad instytutami badawczymi, podczas gdy na przykład Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie przeprowadzonych kontroli, stwierdziła w dniu 24.02.2016r. na posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu RP, że ministrowie nadzorujący instytuty badawcze posiadają narzędzia do nadzoru nad instytutami, ale z nich nie korzystają lub korzystają w zbyt małym stopniu.
6. Wprowadzane nowelizacją rozwiązanie, polegające na powoływaniu zastępców dyrektora instytutu przez ministra nadzorującego, bez wniosku dyrektora instytutu lub jego opinii, łamie zasadę proporcjonalności wyprowadzoną z art. 2 Konstytucji RP, a ponadto jest ono sprzeczne z zasadami prawidłowej organizacji pracy.
7. Zawarte w nowelizacji obniżenie wymagań wobec dyrektorów instytutów badawczych stwarza u pracowników instytutów istotne poczucie silnego zagrożenia, ponieważ może nimi kierować dyrektor o niewystarczających kompetencjach.
8. Przedmiotowa nowelizacja nie była konsultowana z Krajową Sekcją Nauki NSZZ Solidarność, co w naszym środowisku związkowym budzi uzasadnioną nieufność co do dalszych zapowiedzianych zmian legislacyjnych w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego. Nie była też konsultowana z Radą Główną Instytutów Badawczych, która stanowi ustawowe przedstawicielstwo tego sektora polskiej

nauki. Nie oznacza to, że zarówno KSN, jak i RGIB nie wypowiadały się negatywnie o propozycji proponowanych zmian. Co więcej, wszystkie opinie wyrażone na temat przedmiotowej nowelizacji były negatywne. Projekt nowelizacji został skrytykowany przez Polską Akademię Nauk, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Sąd Najwyższy.

9. Na swoiste podkreślenie zasługuje fakt, iż Rada Ministrów RP nie zajęła stanowiska wobec projektu nowelizacji, a obecni na posiedzeniach stosownych komisji sejmowych przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego jedynie nie negowali argumentów stojących u podstaw wprowadzanych zmian.

Kończąc należy zwrócić uwagę, że właśnie w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego finalizowane są prace nad wprowadzeniem całkiem nowej ustawy dotyczącej instytutów badawczych, a więc wprowadzanie obecnie tak gruntowych, a jednocześnie doraźnych zmian jest całkowicie niezrozumiałe.

***Mając nadzieję , że Pan Prezydent podejmie kroki,
o które prosimy, łączę wyrazy wielkiego szacunku***

Przewodniczący
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Bogusław Dołęga

Do wiadomości:

- Prezes Rady Ministrów RP, Pani Beata Szydło
- Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Pan Jarosław Gowin
- Przewodniczący NSZZ Solidarność, Pan Piotr Duda
- Prezes Prawa i Sprawiedliwości, Pan Jarosław Kaczyński
- Przewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych, Pan Leszek Rafalski